

Schriftelijke vragen aan het college over aanpassen rapport rolstoelroute Donkere Duinen

In een artikel op Regio Noordkop wordt melding gemaakt van het beïnvloeden van de werkelijkheid. Om zorgvuldigheid te borgen hier het hele artikel, wat u ongetwijfeld tot u genomen heeft.

Den Helder – Een openbaar gemaakte mailwisseling tussen de gemeente Den Helder en een ecooloog ten behoeve van de realisatie van een verhard wandelpad in de Donkere Duinen toont aan dat het stuk wel degelijk op verzoek van de gemeente is gewijzigd. Op aanwijzing van een ambtenaar zijn meerdere passages toegevoegd die de negatieve impact van een geasfalteerd pad benadrukken. De gemeente ontkende dit eerder. De suggestie van de ecooloog om ook alternatieve materialen te onderzoeken werd genegeerd.

Al in 2019 kreeg het college via een motie van GroenLinks opdracht te onderzoeken of het mogelijk is om een verharde route door de Donkere Duinen te maken voor mensen die slecht ter been zijn. Begin 2020 liet het college, zonder onderbouwing, weten dat het verharderen van de paden niet mogelijk zou zijn met oog op de Wet Natuurbescherming. GroenLinks reageerde kritisch en wilde weten naar welke regels het college precies verwees. Daarop zei het college toe toch een vooronderzoek te doen. In september 2020 kreeg een natuuronderzoeksbureau opdracht dit onderzoek uit te voeren.

Vervolgens schreef wethouder Peter de Vrij in februari 2021 aan de raad dat het pad er niet zou komen. Het ecologisch onderzoek had namelijk aangetoond dat het verharderen van de wandelpaden niet goed zou zijn voor de natuur. De bouw zou schadelijke effecten hebben, ook zou er sprake zijn van een stikstofoverschrijding. Opmerkelijk genoeg stond het plan vervolgens wel in het akkoord van de nieuwe coalitie, waar GroenLinks nu ook deel van uitmaakt. Bij de presentatie van dat akkoord sprak GroenLinks fractievoorzitter Marije Boessenkool haar twijfels uit over de door het vorige college gedeelde motivatie voor het niet aanleggen van een verhard wandelpad. Het college zou het verharde pad gewoon niet willen en pakte de natuurargumenten daarom met beide handen aan.

Ecoloog gevraagd om een wijziging

Gevraagd om verduidelijking van enkele onderzoeksresultaten gaf de ecooloog die het onderzoek uitvoerde vervolgens tegen Regio Noordkop aan dat zijn suggestie om geen asfalt, maar een alternatief materiaal te gebruiken, niet in dank werd afgenomen. Op verzoek van de gemeente zouden passages waarin dit werd voorgesteld zelfs zijn geschrapt. Een opmerkelijk gegeven, maar nog meer omdat er door initiatiefnemer GroenLinks nooit specifiek om asfalt is gevraagd. In een reactie gaf de gemeente aan dat er nooit gevraagd is om een inhoudelijke wijziging van het onderzoeksrapport. Er zou slechts een tekstuele wijziging hebben plaatsgevonden omdat er onterecht stond dat de gemeente voornemens is een verhard wandelpad aan te leggen, terwijl het slechts ging om een verkennend onderzoek.

Rapport wel aangepast

Via een Woo-verzoek (voorheen Wob-verzoek), is nu de mailwisseling tussen de gemeente Den Helder en de ecooloog openbaar gemaakt. Daaruit blijkt dat er tussen november 2020 en februari 2021 drie versies van het rapport heen-en-weer zijn gemaald. Daarin zijn, op verzoek van de gemeente, wel degelijk inhoudelijk zaken gewijzigd. In een e-mailbericht aan de ecooloog, als reactie op de eerste versie van het rapport, schrijft een ambtenaar: "Ik had verwacht dat er een negatief effect zou zijn door verdroging, omdat, even uitgaande van asfalt, de bodemstructuur wordt afgesloten. Ook had ik een bezwaar verwacht voor het aanbrengen van gebiedsvreemd materiaal." Hierna is er telefonisch contact geweest tussen de gemeente en de onderzoeker, zo valt op te maken uit de mailwisseling.

Vervolgens zijn specifiek deze twee bezwaren toegevoegd aan het rapport: "Door de aanwezigheid van een verhard wegdek zal regenwater niet direct in de bodem verdwijnen, maar pas aan de rand ervan. Tevens kan het pad op sommige delen de afstroom van water belemmeren, waardoor plaatselijk vernatting dan wel verdroging optreed."

En: "Het aanbrengen van een gebiedsvreemde stof zoals asfalt en een fundering van granulaat of breuksteen kan mogelijk leiden tot verontreiniging van bodem en grondwater." Beide passages stonden niet in het oorspronkelijke rapport. Daarin werd juist gezegd dat het effect op de waterhuishouding beperkt zou zijn bij gebruik van een alternatieve verharding en dat er geen negatieve effecten qua verontreiniging te verwachten zijn.

Alternatief materiaal

Uit de mailwisseling is tevens op te maken dat de ecooloog al in november 2020 expliciet heeft aangegeven dat zijn advies zou zijn om geen asfalt, maar een ander materiaal te gebruiken. Dit zou beter zijn voor de natuur: "Vorig jaar heb ik een presentatie bijgewoond over de toepassing van 'Grauwacke'. Dit is een meer natuurlijk materiaal, dat mooier oogt dan asfalt en ook geschikt is voor rolstoelgebruikers." Daarbij stuurt hij een leaflet met informatie mee. De gemeente bedankt de ecooloog voor de suggestie maar komt hier verder niet meer op terug. Het gebruik van asfalt is daarmee een limitering die het college zichzelf, schijnbaar bewust, heeft opgelegd.

Dat vermoeden wordt verder bevestigd in een openbaar gemaakt Whatsapp gesprek tussen twee ambtenaren. Daarin staat: "Asfalt werd door ons afgewezen als 'sowieso geen optie' om niet-ecologische redenen. De niet-ecologische redenen zijn esthetisch en verkeerskundig." Het klopt volgens hen niet dat er geen alternatieve materialen geopperd mochten worden in het onderzoeksrapport. Er wordt in het rapport inderdaad een aantal keer verwezen naar het eerder genoemde 'Grauwacke', een zandsteensoort. Echter zijn de berekeningen, de conclusies en daarmee de mogelijke negatieve effect in het rapport gebaseerd op een verharding van asfalt.

Implicaties

De gang van zaken rondom de natuurtoets en de negatieve grondhouding voorafgaande aan het onderzoek wekken sterk de indruk dat het college bewust heeft willen sturen op een negatieve beoordeling door de ecooloog. Toen dit in eerste instantie niet zo werd bevestigd in het onderzoeksrapport hebben ambtenaren zelf aangegeven specifieke ecologische bezwaren te missen. Suggesties voor milieuvriendelijkere materialen werden genegeerd. De conclusie van het college, namelijk dat het verharden van het pad niet mogelijk zou zijn vanwege de schade aan de natuur, was te kort door de bocht en doet geen recht aan de inhoud van het ecologisch onderzoek en de werkelijke situatie.

Alles tezamen kan hierdoor grote twijfel ontstaan over de objectiviteit en juistheid van onderzoeksrapporten die aan de gemeenteraad worden gestuurd. Wanneer de bevindingen van experts op verzoek van wethouders zomaar gewijzigd kunnen worden is er van goed geïnformeerde besluitvorming geen sprake meer. Ook blijkt dat de reactie van het college op persvragen door Regio Noordkop, namelijk dat er geen verzoek is geweest tot het inhoudelijk wijzigen van het rapport, onjuist is. Daarbij is tekst uit een mail gebruikt als bewijs, terwijl in de andere helft van dezelfde mail juist wel opmerkingen worden gemaakt over de inhoud. Ook blijkt uit de openbaar gemaakte Whatsapp berichten dat de ambtenaren wel degelijk op de hoogte waren van het feit dat de onderzoeker liever een alternatief materiaal wilde onderzoeken. Het is bijzonder schadelijk voor het vertrouwen wanneer een overheid bewust informatie achterhoudt.

Het is schokkend te moeten lezen wat hier lijkt te zijn gebeurd en als er ambtenaren en of wethouders zijn geweest die deze rapportage moedwillig hebben laten aanpassen, omdat zij een verhard pad door donkere Duinen niet zouden zien zitten, hebben we een groot probleem in Den Helder gecreëerd, omdat dergelijk handelen onacceptabel is.

Het artikel lezende rijzen ons de hierna volgende vragen:

- Wie heeft er nu daadwerkelijk opdracht gegeven om het rapport aan te passen?
- Welke wethouders wisten hier van?
- Kwam het initiatief vanuit het college of vanuit het ambtelijk apparaat?
- Als het op eigen initiatief van het ambtelijk apparaat is gebeurd, wat denkt u hier dan aan te gaan doen om dit in het vervolg te voorkomen?
- Wat vindt u zelf dat de consequentie zou moeten zijn voor een wethouder dan wel een ambtenaar die moedwillig een rapport aan de raad manipuleert?
- Bent u het met ons eens dat we hiermee de lijn van fatsoen hebben overschreden waardoor het toch al broze vertrouwen tot onder het nulpunt is gedaald?
- Bij welke rapporten is nog meer sprake geweest van een dergelijke beïnvloeding van de uitkomsten?
- Kunt u ons verzekeren dat dergelijke aanpassingen nooit gevraagd gaan worden door het zittende college?

Namens de fracties van:

GroenLinks M. Boessenkool	Stadspartij H. Van Dongen	Behoorlijk Bestuur v DH&J S. Hamerslag	CDA H. Krul	Fractie Pastoor M. Pastoor
PvdA J. de Leeuw	VVD H. Weerstand	Seniorenpartij N. List	Samen Actief sr. M. Vermooten	
D66 J. Meijer	ChristenUnie D. Polonius	PVV V. van den Born	Fractie Bazen K. Bazen	Beter voor Den Helder C. Assorgia